

Konference České evaluační společnosti 2025

Evaluace v dynamickém světě

Program konference

Abstrakty příspěvků najdete zde:

12. června 2025

KONFERENCE ČES 2025: Evaluace v dynamickém světě

Čtvrtek 12. června 2024

Úvodní plenární panel 9.00–10.30

- **Daniel Svoboda**, Prezident České evaluační společnosti – Uvítání, představení ČES a programu konference
- **Michal Lošťák**, Prorektor pro mezinárodní vztahy České zemědělské univerzity v Praze – Spojování světa evaluací: Univerzity jako prostor pro sdílení, reflexi a inovace
- **Peter van der Knaap**, President of the European Evaluation Society (EES) – Evaluation and Democracy
- **Michal Šalomoun**, bývalý ministr pro legislativu – Ochota využívat výsledky evaluací v legislativním procesu
- **Diskuse**

Přestávka 10.30–11.00

Dopolední paralelní bloky 11.00–12.30

WS1 „Moc v evaluacích“	B2 Nové evaluační metody a přístupy	B3 Nové formy zapojení evaluátorů a využití evaluací
• Inka Bartošová, Petra Nováková – Moc v evaluacích	<i>Moderátorka: Hana Kociánová</i> • Jiřina Bělehradová Svitáková – Evaluační metodiky pro neevaluátory • Martin Nekola – Co funguje, pro koho a v jakém kontextu? Realistická evaluace jako přístup k hodnocení komplexních komunitních intervencí • Lucie Bučinová, RegioPartner – Jak přistoupit k hodnocení duševní (ne)pohody dětí?	<i>Moderátor: Jiří Remr</i> • Daniel Svoboda, ČES – Zkušenosti mentora • Šimon Vydra, VAÚ – Reforma hodnocení dopadů v legislativním procesu, nový manuál RIA • Daniela Büchlerová, MPSV – Evaluace pilotního ověření Integračního pracovního místa

Oběd 12.30–13.30

KONFERENCE ČES 2025: Evaluace v dynamickém světě

Čtvrtek 12. června 2025

Odpolední paralelní bloky 13.30–15.00

WS4 „MAXQDA“	B5 Zkušenosti a inspirace z rozvojových evaluací	B6 Zapojení vysokých škol v evaluacích
• Jana Korábová – MAXQDA: Vyzkoušejte si prakticky program pro analýzu kvalitativních dat	<i>Moderátor: Daniel Svoboda</i> • Lucie Božková, MZV – Trendy a výzvy v evaluacích ZRS • Dominika Ďuríčková – Kvalita evaluační praxe v české rozvojové spolupráci: analýza a doporučení • Lucie Jungwiertová – Evaluace mezi mlýnskými kameny teoretických doporučení a praktických omezení	<i>Moderátor: Jiří Remr</i> • Petra Chaloupková (Jana Mazancová, Barbora Latečková) – Interně, externě, efektivně? • Miroslav Suchanec – Možnosti vyhodnocování dopadu intervencí na administrativních datech • Vítězové studentské evaluační soutěže

Coffee Break 15.00–15.30

Odpolední paralelní bloky 15.30–17.00

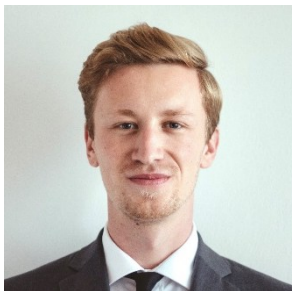
WS7 „Analýza nákladů a přínosů“	B8 Využitelnost a vliv evaluací	B9 Zkušenosti s využitím AI (výhody, problémy a výzvy)
• Zdeněk Rosenberg, České priority – Analýza nákladů a přínosů (CBA)	<i>Moderátor: Martin Bastl</i> • Jana Drlíková, EJ NOK, MMR – Kde končí evaluace (Aneb co vše má analytik / evaluátor vzít v potaz, když předává výstupy evaluací) • Vítězslav Lounek, Pavla Burgos, GovLab – Kvazi-experimentální evaluace Pokusného ověřování Systému podpory provázejících učitelů • Kateřina Vojtíšková, MPSV – Bezplatné školní stravování	<i>Moderátorka: Petra Chaloupková</i> • Roland Maťaš, Anastasiia Yevdokimova – EduzměnAI: Zkušenosti s využitím AI v evaluaci • Anna Korienieva a Václav Hokr, EY – Praktické použití AI v evaluacích: AI jako evaluátor? Poučení z praxe a pohled do budoucna • Martin Richter, Aignos – AI-generované simulace: Prostor pro pedagogickou evaluaci v reálném čase

Volná diskuse 17.00–22.00

MEDAILONKY

Anastasiia Yevdokimova a Roland Maťaš působí jako evaluátoři v Nadačním fondu Eduzměna, kde se zaměřují na práci s kvalitativními i kvantitativními daty v oblasti rozvoje českého školství. Integrují koncepty učící se organizace a kultury školy do evaluace a podporují inovativní přístupy. V posledním roce intenzivně experimentují s nástroji umělé inteligence, především s ChatGPT, s cílem rozšířit analytické možnosti týmu, bez ztráty na kritickém myšlení a s důrazem na etickou reflexi práce s AI.

Anna Korienieva a Václav Hokr působí jako konzultanti v týmu pro veřejný sektor ve společnosti EY, kde se zaměřují především na evaluaci veřejných programů a politik.

V současnosti působí jako ambasadoři zavádění AI nástroje Microsoft 365 Copilot v EY, v rámci čehož se věnují vývoji a testování praktických promptů pro analytickou i konzultační praxi.

Anna se specializuje na analytickou a evaluační činnost, s důrazem na sběr a zpracování kvantitativních i kvalitativních dat. Václav má zkušenosti z Úřadu vlády ČR a z oblasti veřejné kontroly, včetně auditů a kontrolních šetření ve veřejné správě.

Daniel Svoboda je prezidentem České evaluační společnosti a do roku 2023 byl také koordinátorem IDEAS – International Development Evaluation Association (<https://ideasglobal.org/>) a International Evaluation Academy (<https://ieac.global/>). Má praxi z rozvojové spolupráce i evropských programů. V letech 2009–2024 byl monitorem evropského environmentálního programu LIFE. Je členem referenční skupiny evaluací Ministerstva zahraničních věcí a mentorem evaluací pro Ministerstvo zdravotnictví. Je lektorem projektového managementu na Fakultě tropického zemědělství České zemědělské univerzity v Praze. V letech 2007–2017 byl koordinátorem letní evaluační školy EPDET – European Program for Development Evaluation Training v ČR a na Slovensku.

Daniela Büchlerová je socioložka působící v současné době jako evaluátorka na Ministerstvu práce a sociálních věcí. Dlouhodobě se věnuje problematice sociálního vyloučení, politikám sociálního začleňování a zaměstnanosti. Zaměřuje se především na kvalitativní výzkum s dlouhodobým cílem aplikovat výzkumná zjištění do sociálních politik.

Mgr. Dominika Ďuríčková je absolventkou magisterského oboru Globální migrační a rozvojová studia na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Kromě zaměření své diplomové práce na evaluační praxi projektů české rozvojové spolupráce se k tématice evaluací přiblížila zejména skrze studentské evaluační soutěže pořádané České evaluační společností v rámci českého i světového kola.

Mgr. Hana Kociánová se od roku 2008 věnuje tématu lidských práv, a to především v kontextu sociálních služeb a sociální práce. Pracovala jak v neziskovém, tak státním sektoru. Má zkušenosti s poskytováním sociálních služeb, monitorováním, metodickým vedením a lektorováním. V evaluacích podporuje využívání kvalitativních výzkumných metod a participativní přístupy. Pracovala v Agentuře pro sociální začleňování jako výzkumnice a evaluátorka, nyní pracuje ve společnosti GovLab.

Ing. Inka Bartošová, MAS je evaluátorka, facilitátorka a lektorka podporující participativní přístupy a využití evaluací k vzájemnému učení, propojení a emancipaci aktérů, dalšímu rozhodování i podpoře systémových změn. Působí ve vzdělávání, osvětě, rozvoji občanské společnosti, sociální oblasti, rozvojové spolupráci a Agendě 2030. Vychází z filozofie Art of Hosting – používá metody Open Space, Appreciative Inquiry aj. Snaží se tak vytvářet prostor, ve kterém se různě velké skupiny dokáží samy organizovat a inovovat řešení komplexních otázek. Různé metodiky a příklady sdílí na stránkách www.evaluce.com.

Jana Drlíková M.A. dlouhodobě působí v evaluační jednotce Národního orgánu pro koordinaci na Ministerstvu pro místní rozvoj, kterou aktuálně také vede. V rámci své činnosti se věnuje kvalitativním metodám, projektovému řízení a záludnostem veřejných zakázek. Dříve působila na Ministerstvu zdravotnictví ČR, kde získala komplexní vhled do implementace ESIF v ČR. Vystudovala politologii na Karlově Univerzitě, mezinárodní vztahy a evropská studia na Masarykově Univerzitě a magisterský titul obdržela z Central European University v Budapešti.

Jana Korábová vystudovala Pedagogickou fakultu a Filosofickou fakultu Univerzity Karlovy a působí jako konzultantka pro oblast vzdělávání. Dlouhodobě se věnuje kvalitativnímu výzkumu jako interní nebo externí evaluátor (Učitel naživo, Nadace proměny, UNICEF). Své zkušenosti a nadšení pro program MAXQDA předává na workshopech pro byznys i státní správu (4G eval, MPSV).

[Jana Korábová | MAXQDA Professional Trainer Team](#)

Ing. Mgr. Jiří Remr, Ph.D., MBA absolvoval Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy, kde získal doktorát v oboru evaluací. Působí jednak jako odborný asistent na FSV UK, je dále je výzkumným ředitelem v Institutu evaluací a sociálních analýz, kde se věnuje rozvoji evaluačních metod a metaevaluacemi. Vykonal rovněž činnost externího evaluátora. Členem ČES je od roku 2010, v letech 2012–2016 zastával funkci Prezidenta (resp. Předsedy Správní rady), od roku 2024 je Výkonným ředitelem ČES.

Ing. Jiřina Bělehradová Svitáková, MBA, Ph.D. je evaluátorka projektů a programů s více než patnáctiletou praxí a zkušenostmi ze státní, soukromé, akademické i neziskové sféry. Zajímá se o využívání evaluačních postupů v praxi tak, aby umožnily managementu organizací a realizátorům projektů plánovat a získávat užitečnou zpětnou vazbu na jejich činnost, mohli se rozhodovat na základě informací a lépe dokládat výsledky své práce. Věnuje se zejména ESF projektům v oblasti sociálních inovací, projektům v oblasti prevence kriminality a projektům zahraniční rozvojové spolupráce. Vyučuje základy evaluačního myšlení v organizacích a je lead autorkou Metodiky evaluace akcí knihovny a Metodik měření úspěšnosti a efektivity projektů a programů prevence kriminality v ČR.

Mgr. Kateřina Vojtíšková, Ph.D. je členkou evaluačního týmu, který má starosti vyhodnocování Operačních programů Zaměstnanost/Zaměstnanost+ (OPZ/OPZ+) na Ministerstvu práce a sociálních věcí. Ve své práci se zaměřuje zejména na projekty a procesy v oblasti zaměstnanosti, rovných příležitostí žen a mužů a poskytování pomoci dětem v sociální nouzi. Vystudovala biologii a sociologii na Univerzitě Karlově v Praze, dříve působila v Sociologickém ústavu Akademie věd ČR.

Lucie Božková působí na Odboru rozvojové spolupráce a humanitární pomoci Ministerstva zahraničních věcí ČR, kde se věnuje koordinaci a administraci evaluací zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) a humanitární pomoci (HP). Aktivně se zapojuje do činnosti EvalNet, sítě expertů na evaluace v rámci OECD DAC, a zároveň zastává roli statistické korespondentky ČR pro pracovní skupinu OECD DAC WP-STAT.

V současnosti také pokračuje ve svém akademickém působení jako doktorandka mezinárodních teritoriálních studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Mezi její předchozí profesní zkušenosti patří vedoucí pozice v projektovém oddělení Ústavu mezinárodních vztahů, v.v.i.

Lucie Bučinová vystudovala na Technické univerzitě v Ostravě obor regionální rozvoj a veřejná správa. Od roku 2004 je jednatelkou ve společnosti RegioPartner, s.r.o. a současně působí na pozici hlavní evaluátorky. Za 21 let své evaluátorské praxe realizovala více než 100 evaluačních projektů, zaměřených na operační programy ESI fondů a jejich konkrétní projekty, ale také strategie, koncepce a politiky, a to jak na národní, regionální i EU úrovni. V posledních letech se specializuje na evaluace v **oblasti sociální** (rozvoj systému sociálních služeb) a **oblasti vzdělávání** dětí i dospělých (zejm. strategické řízení a plánování ve školách a územích, propojení vzdělávacího

systému s trhem práce, inkluze dětí se specifickými potřebami, wellbeing dětí a prevence před duševním onemocněním apod.).

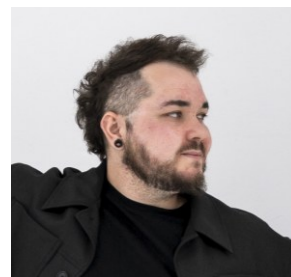
RNDr. Lucie Jungwiertová, Ph.D. je evaluátorka a konzultantka, která se více než 15 let věnuje evaluacím a strategickému řízení v oblasti intervencí ESI fondů EU, regionálního rozvoje, veřejných politik, a to na všech úrovních od lokální, přes regionální, národní až po mezinárodní úroveň. Řadu evaluací zpracovala v oblasti rozvojové spolupráce, věnovala se i inovativním projektům v neziskovém sektoru. Je spoluzakladatelkou společnosti EDREO s.r.o., od roku 2024 pracuje pro České priority, z.ú. Je aktivní v lokální politice, v letech 2018 a 2019 působila ve správní radě ČES.

Mgr. Martin Bastl, Ph.D. působil v letech 2001–2015 jako vyučující na katedře politologie Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity (FSS MU). Je autorem řady publikací, členem odborných společností a byl členem redakčních rad odborných časopisů Rexter (pro výzkum radikalismu, extremismu a terorismu) a Středoevropské politické studie. Dlouhodobě se zabýval problematikou politického radikalismu a kybernetické bezpečnosti. Na FSS MU spoluzakládal obor Bezpečnostní a strategická studia, na kterém se věnoval strategické teorii, technologickým hrozbám a analytickým metodám. Od roku 2016 pracuje ve státní správě. Nejprve se na MPO ČR podílel na hodnocení projektů OP PIK. Během této doby, kdy získal přímou zkušenost s průběhem implementace operačního programu, ho začala zajímat problematika evaluací. V roce 2017 přestoupil ke službě na MMR ČR, kde spolupracuje na evaluacích Integrovaného regionálního operačního programu.

Martin Nekola je výzkumník a pedagog na [Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy](#) (FSV UK). Od roku 2022 zastává pozici proděkana pro elektronizaci. Dlouhodobě se zabývá problematikou metodologie sociálních věd se zaměřením na metody analýzy a evaluaci veřejných politik a programů. Publikoval řadu odborných článků a knih v oblasti metodologie, evaluace, drogové politiky a politiky trhu práce. Podílel se na přípravě několika metodik pro organizace veřejné správy. Založil a do roku 2017 vedl odborný časopis [Central European Journal of Public Policy](#). Působí také jako evaluátor a analytik pro různé organizace soukromého i veřejného sektoru v oblasti analýzy, tvorby a evaluace veřejných politik (např. RAND Europe, EUROFOUND, MMR, MPSV aj.). Od roku 2013 je členem [České evaluační společnosti](#), kde působil jako člen správní rady (2018–2019). V roce 2017 založil projekt [evaluuji.cz](#) nabízející prostor pro inspiraci, sdílení evaluační praxe a rozvoj evaluační kultury v ČR.

Martin Richter je zakládajícím členem a lektorem spolku Aignos, který od roku 2021 aktivně šíří povědomí o umělé inteligenci prostřednictvím vzdělávacích, tvůrčích i popularizačních aktivit. V rámci svého doktorského studia na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy se specializuje na zkoumání dopadů umělé inteligence na společnost. Na fakultě také působí jako vyučující a garant předmětu „AI v komunikaci“.

Prof. Michal Lošťák je profesorem na Provozně ekonomické fakultě České zemědělské univerzity v Praze (ČZU). Je také prvním prorektorem a prorektorem pro mezinárodní vztahy na ČZU. Přednáší kurzy rozvoje venkova a sociální a kulturní dimenze potravin. Jeho výzkum využívá transdisciplinární přístupy a zabývá se marketingovými iniciativami kolektivních farmářů, certifikací ekologických produktů (socioekonomické otázky ekologického zemědělství), sociálními inovacemi v potravinářství a ve venkovských oblastech a přechody k udržitelnosti v zemědělství. Vedl více než 70 diplomových a doktorských prací. Podílel se také na projektech Erasmus+: Udržitelné zemědělství a rozvoj venkova / SARUD 2015–2018; MSc v systémech udržitelné výroby potravin / KROKY od roku 2019; Posílení postgraduálních studií o udržitelném zemědělství a budoucích zemědělských systémech / 2020–2023 a od roku 2021 v projektu Erasmus+ „Pandemie COVID-19 jako „okno příležitosti“ pro přechod k nové a inkluzivnější internacionalizaci prostřednictvím virtuální mobility / COVIMO. Kromě projektů Erasmus je zapojen do projektu programu H2020 využívajícího transdisciplinární přístup: Zhodnocení hor prostřednictvím provázanosti a zeleného růstu (MOVING). Publikoval více než 40 vědeckých publikací.

JUDr. MgA. Michal Šalomoun, Ph.D. je český advokát provozující praxi v Třebíči a Moravských Budějovicích, autor několika publikací v oboru autorského práva a ochrany osobnosti, od prosince 2021 do října 2024 byl ministrem pro legislativu a předsedou Legislativní rady vlády.

Miroslav Suchanec vystudoval sociální politiku a sociální práci na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně (Ph.D.), kde v současné době působí jako odborný asistent. Zabývá se výukou základů statistické analýzy dat, kvantitativního výzkumu a evaluačního výzkumu. Výzkumně se angažuje v oblasti kvality pracovního života a pracovní spokojenosti a v rámci RILSA (Research Institute for Labour and Social Affairs) realizuje evaluace dopadu české aktivní politiky zaměstnanosti.

Pavla Burgos působí ve společnosti GovLab jako evaluátorka a zaměřuje se na kvalitativní výzkumné metody, facilitaci a design evaluací s důrazem na porozumění perspektivám různých aktérů. Věnuje se zejména evaluacím ve vzdělávání a sociálně inovačním projektům, kde propojuje sběr narativních dat, skupinové diskuse a kontextové interpretace s tvorbou praktických doporučení.

Dr. Peter van der Knaap is director of IOB, the independent evaluation directorate of the Netherlands Ministry of Foreign Affairs, and president-elect of the European Evaluation Society (EES). Prior to this, he was director of SWOV Road Safety Research Institute, director of the Performance Audit Directorate of the Netherlands Court of Audit, and Head of Evaluation Research with the Netherlands Ministry of Finance. Van der Knaap earned his PhD with an analysis of the impact of policy evaluation in European Union policy at Erasmus University Rotterdam. He is the author of several books and many articles on policy evaluation. His research interests include policy evaluation approaches and utilization, policy-oriented learning, and accountability.

Petra Chaloupková, Ph.D., dr.h.c. je akademickou pracovnící Fakulty tropického zemědělství (FTZ) České zemědělské univerzity v Praze (ČZU) a v současnosti působí jako proděkanka pro zahraniční vztahy. S více než 20 lety zkušeností v oblasti mezinárodní spolupráce, projektového řízení, budování kapacit a výzkumu v tropických oblastech koordinovala více než 30 mezinárodních projektů financovaných Českou rozvojovou agenturou a granty EU. Její odborné znalosti pokrývají celý projektový cyklus, včetně psaní návrhů, finančního řízení, implementace a propagace. Vedla a přispívala k iniciativám v různých zemích, včetně Angoly, Kambodže, Moldavska, Thajska,

Ukrajiny a Vietnamu. Vedla více než 45 diplomových prací na různá témata, jako je chování spotřebitelů, preference potravin, řízení hodnotového řetězce a vedení v zemědělství. Jako vedoucí výzkumného týmu Consumer Behavior & Capacity Building Research Team se její výzkum zaměřuje na postoje spotřebitelů, trendy ve spotřebě potravin a rozvoj vedení (leadershipu). Je také aktivní členkou Rady pro udržitelný rozvoj ČZU a České evaluační společnosti.

Petra Nováková má více než deset let zkušeností s navrhováním, monitorováním a evaluací projektů v oblasti mezinárodního rozvoje. Působila ve východní Africe, jižní a jihovýchodní Asii, na Kavkaze i ve východní Evropě. Její práce se dlouhodobě zaměřuje na posilování otevřených, spravedlivých a funkčních společností – ať už prostřednictvím podpory dobrého vládnutí, začleňování různých skupin obyvatel (např. žen, mladých lidí či menšin) nebo citlivějšího přístupu k různým společenským kontextům. Od roku 2019 vede tematickou pracovní skupinu Evropské evaluační společnosti (EES) zaměřenou na gender. V posledních letech se věnuje také hledání způsobů, jak evaluace a budování míru dělat férověji, s větším respektem k rozmanitosti, místním zkušenostem a znalostem.

Šimon Vydra má doktorský titul z oblasti veřejné správy a datové vědy z Technické univerzity Delft a pracoval krátce jako výzkumný pracovník na univerzitě Leiden. Ve svém výzkumu se zaměřuje na použití „velkých dat“ (zvláště textů) pro podporu rozhodování o veřejných politikách. V současné době pracuje jako ředitel Vládního analytického útvaru na Úřadu vlády, kde se zaměřuje na hodnocení dopadů regulace v celém jeho metodologickém a procesním rozpětí. Vládní analytický útvar zajišťuje komisi pro hodnocení dopadů regulace, ale hlavně projektově spolupracuje s ministerstvy a poskytuje analytickou podporu při přípravě jednotlivých regulací.

Vítězslav Lounek působí ve společnosti GovLab jako evaluátor a zaměřuje se na kvantitativní datovou analýzu a výzkumnou metodologii, a to především v oblasti vysokoškolského vzdělávání.

Zdeněk Rosenberg je ekonom a analytik specializující se na evaluace veřejných politik, především prostřednictvím analýz nákladů a přínosů (Cost-Benefit Analysis, CBA). V rámci neziskové organizace České priority od roku 2019 vytváří a aplikuje metodiku moderní CBA zahrnující i nefinanční dopady na různé zainteresované skupiny, přičemž své výstupy směřuje k podpoře rozhodování veřejné správy. Má zkušenosti jak z akademického výzkumu a výuky (Masarykova a Mendelova univerzita), tak z mezinárodního prostředí, včetně spolupráce s Mezinárodním měnovým fondem a centrální bankou Maroka. Dříve působil jako makroekonomický analytik v sektoru finančních služeb. Dlouhodobě se věnuje tématům jako jsou recidiva, stárnutí populace, efektivita veřejných výdajů, dopady zdravotních rizik či dopravní regulace, a je spoluautorem metodického manuálu „Průvodce analýzou nákladů a přínosů“ (České priority, 2019).

Daniel Svoboda, Česká evaluační společnost (ČES) – Uvítání, představení ČES a programu konference

Michal Lošťák, Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU) – Spojování světa evaluací: Univerzity jako prostor pro sdílení, reflexi a inovace

Peter van der Knaap, EES – Evaluation without democracy: learning for what, accountable to whom?

Around the world, democracy is under threat. Yet in the European Union, democracy is still widely considered to be the best possible system for government. In European evaluation, too, it is seen as a universal value. Important features are freedom of assembly, freedom of religion and speech, voting rights, freedom from unwarranted governmental deprivation of the right to life and liberty, and minority rights. All things I consider imperative: in government, in public policy, and in evaluation.

To me, democratic government is important. In my [recent book](#) (in Dutch) on policy evaluation, I mention democracy/democratic no less than 28 times. As I put it, in the accountability function, 'The most important contribution of policy evaluation (...) is that of democratic control of public exercise of power'. Am I alone in this? Fortunately, not:

- The Evaluation Capabilities Framework of our very own [European Evaluation Society](#) is clear: a professional and ethical evaluator 'upholds ethical standards and democratic values in the conduct of evaluations'.
- In a 2022 IOCE/EvalPartner report '[Strengthening VOPes' capacities in Europe](#)', with input from a survey by the National Evaluation Societies of Europe network (NESE), democracy is identified as a 'key horizontal principle' for professional evaluation.
- In its [Guiding Principles for Evaluators](#), the American Evaluation Association states that evaluators must strive to contribute to the common good and advancement of an equitable and just society; in their work, evaluators must 'identify and make efforts to address potential threats (...) to the common good, especially when specific stakeholder interests conflict with the goals of a democratic, equitable, and just society'.
- According to the [United Nations](#), 'Democracy provides an environment that respects human rights and fundamental freedoms, and in which the freely expressed will of people is exercised'. The UN argues that 'People have a say in decisions and can hold decision-makers to account'.

And evaluation plays a key role. To name just a few: shedding light on results, looking out for unwanted effects, and listening to minority and suppressed voices, while sometimes amplifying those voices.

These are things you can find in evaluation textbooks. But too often, we seem to take democratic government for granted. In response to the survey by NESE on key evaluation principles, there was only limited reference to democracy. As I see it, the key function of evaluation – improving democratic government – must be higher on our collective agenda. If our aim is to help governments learn, what is the purpose of this learning without democracy? And if we want to foster accountability and 'speak truth to power', who is it that will be held accountable if there is no true representation of the people?

Of course, the superiority of the (western) democratic model is being scrutinised and debated around the globe (and that is an understatement). There is an increasing distrust of democratic institutions, processes and elected representatives. It is exactly here, that evaluation must step in, and, in fact, step up. And while there may be no one-size-fits-all model of democracy, there are fundamental characteristics these models need in common to qualify as real democracies. First and foremost: the democratic control of public exercise of power.

Irrefutably, evaluation delivers a crucial contribution to this by making our findings available to the public and bringing evaluation forward as an input to public discourse. Vice versa, evaluation depends on democracy to be able to perform this role.

Michal Šalomoun, bývalý ministr pro legislativu – Ochota využívat výsledky evaluací v legislativním procesu

Tvorba legislativy, její příprava a samotné schvalování zákonů v zákonodárných sborech jsou poměrně striktně regulovány. Obecně je žádoucí, aby při přípravě jakékoli regulace byly respektovány různé vědecké závěry z nejrůznějších oborů, aby byla regulace tzv. evidence-based. Je však velmi obtížné a v zásadě nemožné z tohoto požadavku učinit závazné a zejména vynutitelné pravidlo.

Ostatně pouze vláda z těch subjektů a uskupení, které mají právo zákonodárné iniciativy, disponuje určitým odborným aparátem, který jí může být nápomocen při navrhování evidence-based regulace. Vláda tuto oblast částečně upravuje prostřednictvím vnitřních organizačních norem jako jsou Legislativní pravidla vlády a další usnesení týkající se procesu RIA (Regulatory Impact Assessment). Formálně tedy existuje povinnost provádět RIA, nicméně kvalita výstupů často zůstává za očekáváním.

Zlepšení lze očekávat díky tomu, že na Úřadu vlády vznikl Vládní analytický útvar (VAÚ) a posilují se analytické kapacity na různých ministerstvech v rámci Národního plánu obnovy. Přichází také reforma RIA s tím, že není třeba formálně předstírat hodnocení dopadů u každého návrhu nebo udělovat výjimky ve většině případů, ale soustředit se na kvalitní RIA u těch návrhů, které mají největší dopad.

Z různých stran, jak od jednotlivců, tak od organizací participujících na legislativním procesu však zaznívá zklamání a nenaplněná očekávání. Jejich odborné expertízy a evaluace nejsou podle jejich názoru dostatečně reflektovány. To s sebou může přinášet i nepříjemná zklamání a možná i pocit zmaru. Nicméně je otázkou, zda je možné (zejména systémově) zlepšit zapojení těchto odborných pracovišť a zvýšit respekt k jejich výstupům. Vždy totiž záleží na ochotě vlády, osvícenosti jednotlivých ministrů a na konci procesu i zákonodárců se nějakými evidence based přístupy řídit.

Klíčovým faktorem při tvorbě regulace je čas. Politici jsou totiž často pod tlakem, ať už vnějším nebo vnitropolitickým, skutečným či domnělým. Stále se spěchá, a politici jsou vystavováni dotazům typu: "Co s tím budete dělat?" nebo "Kdy to bude hotové?". Obvykle tak není čas pro hlubší zkoumání společenských jevů v momentě, kdy je třeba dodat konkrétní právní úpravu.

Z tohoto důvodu je vhodné, aby v různých „šuplících“ již existovaly odborné materiály, které lze v dané chvíli oprášit a reflektovat. Pokud takové odborné podklady chybí, bude regulace tvořena převážně směsicí stranických přístupů, rezortních zkušeností a sektorovým lobbingem zejména samospráv. Tvorba podkladů „do šuplíku“ může být frustrující, ale rozhodně není zbytečná, byť jen malá část z nich bude nakonec reflektována.

Jiná situace nastává, pokud je na přípravu regulace dostatek času. V takovém případě existuje výrazně větší šance, že odborná studie nebo evaluace bude zohledněna.

Stále však platí, že se jedná o interní akty řízení, které lze obejít. Jsme tak na úrovni doporučení, že by bylo vhodné se jimi řídit. Nicméně neexistuje žádný závazný právní nástroj, jak si jejich uplatňování vynutit. Obtížné si lze představit, že by to šlo udělat rigorózněji.

Důvod, proč tomu tak je, spočívá zejména v ústavním právu zákonodárné iniciativy, které má vedle vlády i každý jednotlivý poslanec. Čím přísnější budou pravidla na dodržování vládních procedur a evidence-based přístupu, tím častěji se budou objevovat snahy obejít tyto procedury prostřednictvím poslaneckých návrhů. Přísnější režim bez možnosti flexibilního přístupu by tedy mohl vést k opačnému efektu, k většímu množství neregulérních návrhů mimo vládní strukturu.

Nepřestávejte proto s evaluační a vědeckou činností, i když může být frustrující, že se její závěry nepropisují do regulací tak rychle, jak bychom si přáli. Přece jen lze najít i příklady dobré praxe, kdy se to povede.

Workshop WS1 – Moc v evaluacích

Petra Nováková, Inka Bartošová Píbilová – Moc v evaluacích

Workshop zpochybní tradiční mocenské struktury v evaluacích a umožní účastníkům zkoumat otázky jako:

- Jaké znalosti a hodnoty naše evaluace uznávají?
- Pro koho děláme evaluace a pro koho bychom je měli dělat? Kdo by z nich měl mít užitek?
- Čí perspektivy jsou upřednostňovány v evaluačním procesu?
- Jak zajistit, aby byly skutečně zohledněny potřeby a hodnoty různorodých aktérů?
- Jak by vypadaly evaluace, když by byla moc rovnoměrněji rozložena? Jaké přínosy by to mělo?
- Jaké kroky bychom mohli podniknout, aby byla moc rovnoměrněji rozložena?

Nejdříve budou účastníci dle metody "Collective Story Harvest" naslouchat příběhu evaluátorky, která tyto otázky reflektovala ve své praxi. Následně proběhne diskuse v malých skupinkách a sdílení v plénu. Na konci budou účastníci odcházet s podněty, jak jinak přistupovat k evaluacím, i s konkrétními participativní metodami, které mohou využít v evaluační praxi.

Paralelní blok B2 – Nové evaluační metody a přístupy

Jiřina Bělehradová Svitáková – Evaluační metodiky pro neevaluátory

Sdílení zkušeností s tvorbou evaluačních metodik pro knihovny a prevenci kriminality:

- „**Metodika evaluace akcí knihovny**“ byla vytvořena v roce 2020 pro projekt financovaný z OPZ (ESF), je dostupná na webu [KISK FF MUNI](#) a od letošního roku je nad ní postaven kurz celoživotního vzdělávání [Evaluace akcí v knihovnách i jinde](#) na Masarykově univerzitě v Brně.
- Dvě „**Metodiky měření úspěšnosti a efektivity projektů / programů prevence kriminality**“, které vznikaly v průběhu roku 2024 a pro využití v praxi byly zveřejněny nyní ([Prevencekriminality.cz](#)). Vzniká k nim eLearning (zatím není dostupný). Jejich tvorbu financoval projekt z Programu bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu 2022–2027 (SecPro).

Podstata konferenčního příspěvku spočívá v následujících otázkách:

- *Do jaké míry je možné evaluační metodiku zjednodušovat, aby na jednu stranu zůstala zachována její odbornost, ale na druhou stranu jí rozuměla cílová skupina a byla ochotna ji v praxi použít?*
 - Příklady vstřícných kroků a metodických ústupků v uvedených metodikách pro zvýšení využitelnosti cílovou skupinou
 - Neoddělitelná návaznost evaluace na (projektový/programový) management
 - Teorie změny jako základ evaluace – příliš složitá pro praxi?
 - Forma a rozsah vzdělávání navázaného na metodiku
- *Je zpracovávání evaluačních metodik „na míru konkrétní CS uživatelů“ užitečné, nebo jde o důsledek nedostupnosti základů evaluace u široké veřejnosti? (Jaké množství podobných „na míru“ zpracovaných evaluačních metodik pro využití v praxi neevaluátory v rámci financování z různých zdrojů v České republice vzniká?)*
 - Bariéry užívání uvedených evaluačních metodik v praxi, které vyšly z individuálních rozhovorů s manažery prevence kriminality a dotazníků mezi knihovníky (neevaluátory).

Hlasování a diskuse v plénu – kdo z přítomných něco podobného zpracoval a jak sleduje využívání v praxi?

Martin Nekola, FSV UK – Co funguje, pro koho a v jakém kontextu?**Realistická evaluace jako přístup k hodnocení komplexních komunitních intervencí**

Příspěvek představuje metodologický rámec probíhající realistické evaluace projektu Poslouchejme děti, když s námi mluví, jehož cílem je podpora duševního zdraví mladých lidí prostřednictvím komunitních a školních intervencí. Projekt propojuje aktéry v prostředí škol, rodin, zdravotních a sociálních služeb a volnočasových aktivit ve 12 lokalitách napříč ČR. Jedná se o komplexní intervenci, která nemá jednotný protokol ani jednotný způsob implementace – její podoba se přizpůsobuje lokálním potřebám a kontextům. Zvolený přístup realistické evaluace umožňuje postihnout, jak v různých kontextech dochází k aktivaci rozdílných mechanismů vedoucích ke změnám u cílových skupin, a jak tyto změny (ne)vedou k žádoucím výsledkům. Evaluace kombinuje kvalitativní identifikaci konfigurací kontext-mechanismus-výsledek (CMO) s kvantitativní kontrafaktuální evaluací dopadů intervence na duševní zdraví středoškoláků (na základě dotazníkového šetření v zapojených krajích). Tato kombinace umožňuje propojit porozumění mechanismům změny s robustní evidencí dopadů.

Příspěvek se zaměří na sdílení metodologických voleb a prvních poznatků z evaluace, konkrétně bude ilustrována realistická analýza tzv. síťovacích setkání – jedné z klíčových aktivit intervence, jejímž cílem je posílit kapacity komunitních aktérů. Na základě dosavadních poznatků budou formulovány hypotézy CMO konfigurací této intervenční složky a bude diskutována jejich potenciální přenositelnost. V závěru bude otevřena diskuse nad možnostmi širší aplikace realistického přístupu k evaluaci ve veřejných politikách v ČR, zejména tam, kde klasické kauzální modely selhávají při zachycení komplexity sociální reality. Příspěvek má za cíl inspirovat evaluátory, zadavatele i tvůrce politik k širšímu využívání tohoto přístupu v českém kontextu.

Lucie Bučinová, RegioPartner – Jak přistoupit k hodnocení duševní (ne)pohody dětí?**(Zkušenosti s hodnocením přínosu projektu Prevence kulturou)**

Úvodní část:

- Stručné uvedení do problematiky zhoršujícího se duševního zdraví dětí a jeho příčiny (statistika NÚDZ, výstupy vlastního šetření)
- Možnosti škol v oblasti diagnostiky a prevence
- Stručné představení programu Prevence kulturou a cíl evaluace

Hlavní část:

- Základní požadavek na evaluátora – zjistit číslo, které bude dobře vypovídat o změně wellbeingu zapojených dětí, resp. o dopadu projektu na duševní (ne)pohodu dětí, důvody tohoto požadavku
- Přístup k evaluaci, limitující velikost cílových skupin, kvantitativní X kvalitativní sběr a analýza dat
- Cesta „honby za číslem“: Index wellbeingu (škála WHO-5), Index úzkosti (škála GAD-7), Symptomy deprese (škála PHQ-9) a další nástroje, měření před intervencí a po intervenci (1. běh, 2. běh, dohromady), výsledky „statistiky“
- Diametrální rozdíly ve výstupu kvantitativního X kvalitativního hodnocení

Závěr:

- Má takto provedená evaluace význam?
 - Jak se vyvarovat slepých cest a prosadit zdravý rozum v evaluacích?
 - Poučení pro další evaluace
-

Paralelní blok B3 – Nové formy zapojení evaluátorů a využití evaluací

Daniel Svoboda, ČES – Zkušenosti mentora (propojení zadavatelů a dodavatelů evaluací)

Příspěvek představí některé zkušenosti z mentoringu evaluací na Ministerstvu zdravotnictví, spolupráce s Místními akčními skupinami (či dalšími neziskovými organizacemi) a ze členství v referenční skupině evaluací Ministerstva zahraničních věcí a referenční skupině pro evaluaci IROP na Ministerstvu pro místní rozvoj:

- U všech tří ministerstev jsou nezávislí evaluátoři zapojeni již ve fázi přípravy zadání, složitější je situace u neziskových organizací.
- Na Ministerstvu zdravotnictví jsou nezávislí evaluátoři i členy výběrových komisí a podílí se tedy na výběru dodavatelů. V této souvislosti budou prezentovány:
 - Příklady hodnotících kritérií;
 - Příklady zdůvodnění/obhájení výsledků hodnocení, problémy;
 - Dílčí doporučení pro účastníky výběrových řízení.
- Na všech ministerstvech probíhá přímá komunikace s dodavateli evaluací při průběžných jednáních či při připomínkování draftů evaluačních zpráv. Problémy částečně přetrvávají u zadání evaluací. Budou uvedeny příklady doporučení pro úpravu evaluačních postupů nebo zpráv.
- Na MZV probíhají workshopy k prezentaci plánu evaluací na další rok a workshopy k projednání doporučení evaluací v ukončeném kalendářním roce (za účasti všech relevantních aktérů). Problematika evaluací je také projednávána na Radě pro zahraniční rozvojovou spolupráci za účasti všech zainteresovaných stran.
- Propojení aktérů probíhá i na odborných akcích (ČES, MMR, MZV a dalších aktérů).
- Výzvy pro činnost mentorů ČES

Šimon Vydra, VAÚ – Reforma hodnocení dopadů v legislativním procesu, nový manuál RIA

Hodnocení dopadů regulace je evaluační disciplína, která je jako jedna z mála v českém systému vládnutí zintegrována do procesu tvorby politik a legislativy – jde o tzv. RIA (Regulatory Impact Assessment). Má ale smíšenou reputaci jak mezi odborníky na evaluace, tak mezi praktiky tvorby legislativy. Pokusíme se vysvětlit, proč současný stav má tuto reputaci a kde přesně nefunguje optimálně. Tento příspěvek představí možné procesní změny hodnocení dopadů regulace (RIA) a také pojetí nového manuálu pro tento proces.

Daniela Büchlerová, MPSV – Evaluace pilotního ověření Integračního pracovního místa

V loňském roce se uskutečnila první fáze pilotáže nového nástroje aktivní politiky zaměstnanosti – integračního pracovního místa, které je určeno uchazečům o zaměstnání s kumulací sociálních hendikepů. Současně s pilotáží probíhala podrobná procesní i dopadová evaluace, která se zaměřovala na vyhodnocení konceptu nástroje založeného na propojení zaměstnání se současnou intenzivní psychosociální podporou, jeho pilotního nastavení a výsledků. V příspěvku se budeme věnovat především tomu, jaké výhody přináší bezprostřední přítomnost evaluátora v užším realizačním týmu i samotné testování nové politiky zaměstnanosti při současném průběžném vyhodnocování a úpravě parametrů i procesů implementace. Dále se podělíme o zkušenosti s využitím různých výzkumných nástrojů ke zjišťování dopadu a posunů v oblasti sociálního začleňování.

Jana Korábová – MAXQDA: Vyzkoušejte si prakticky program pro analýzu kvalitativních dat

MAXQDA je software pro analýzu dat kvalitativního nebo smíšeného výzkumu. Je vyvinutý vědci pro další vědce. Používání programu je intuitivní, ale zároveň se program rychle vyvíjí, proto je celosvětově využíván akademiky i v byznysu. Zájemci o práci s programem MAXQDA si na workshopu prakticky vyzkouší jednotlivé kroky od nahrání dokumentu po analýzu kvalitativních dat a podíváme se též na využití AI v MAXQDA. Na workshop je doporučen vlastní laptop. Absolventi workshopu získají certifikát MAXQDA.

Paralelní blok B5 – Zkušenosti a inspirace z rozvojových evaluací

Lucie Božková, MZV – Trendy a výzvy v evaluacích zahraniční rozvojové spolupráce

Příspěvek se zaměřuje na aktuální výzvy a trendy v oblasti evaluací zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS). Mezi hlavní problémy patří omezené lidské kapacity, zejména nedostatek kvalifikovaných evaluátorů, a dále rostoucí náklady na evaluační mise. Další výzvu představuje zhoršující se bezpečnostní situace v partnerských zemích, která může evaluace zcela znemožnit nebo zásadně omezit. Zde se nabízí inovativní formy evaluací – dálkový průzkum nebo posílená spolupráce s lokálními experty a týmy.

Závažným omezením pro kvalitní a předvídatelné evaluace je rovněž nastavení režimu veřejných zakázek, které často neodpovídá specifikům evaluací, zejména v případě zakázek malého rozsahu (VZMR). Zčásti jde také o odlišné výklady jednotlivých odborníků na veřejné zakázky. V této oblasti uvítáme sdílení zkušeností nejen ze strany dalších resortů, ale také evaluátorů. Na MZV uvažujeme nejen o různých typech zadávání, ale také o možné celkové změně pojetí evaluací. Výhledově by evaluace mohly být přímou součástí jednotlivých projektů a samostatné evaluační zakázky by se týkaly spíše programů a strategických evaluací.

K proměně dochází také v souvislosti se zapojením do delegované spolupráce s EU. Vedle tradičních centralizovaných ex-post evaluací se v ZRS objevují i evaluace průběžné, které jsou integrovány přímo do projektového cyklu. Příkladem je projekt delegované spolupráce v Zambii (SLIM), pro který byl evaluační rámec nastaven předem a v současnosti se připravuje zadávací řízení na mid-term evaluaci.

Česká republika má v oblasti evaluací dlouhodobě silnou odbornou kapacitu, což se odráží i v mezinárodní spolupráci. Příkladem je podpora Rumunska při nastavování evaluačního rámce v souvislosti s jeho budoucím vstupem do Výboru pro rozvojovou pomoc (DAC) při OECD. Tato zkušenost potvrzuje, že Česká republika se může profilovat jako poskytovatel expertní pomoci i v oblasti evaluací.

V kontextu OECD/DAC se ČR profiluje také skrze svou důslednou práci s doporučeními a celkově velkou vůli učit se a své poznatky i sdílet. To bylo potvrzeno i během podzimního statistického peer review, které ČR podstoupila z vlastní iniciativy MZV. Snažili jsme se o participativní přístup, zároveň jsme souhlasili také s participativním pojetím hodnocení – vedle hodnotitelů z Nizozemska a Portugalska se peer review účastnil také pozorovatel z Kazachstánu.

Na posledním zasedání Evalnetu v Paříži byla také završena činnost Globální koalice pro evaluace během pandemie Covid-19, na které se ČR od počátku aktivně podílela. Koalice zanechala četné podněty a výstupy, které jsou využitelné i v dobách post-covidových.

Jedním z nejnovějších témat a budoucích výzev je využití umělé inteligence v evaluacích – nejen z hlediska technického zavedení, ale především v souvislosti s prací s daty, jejich interpretací a také jejich ochranou. Z praxe víme o četných etických otázkách, které s tímto vývojem nevyhnutelně souvisejí. Vzhledem k rychlému vývoji technologií bude zásadní tyto nástroje uchopit odpovědně a efektivně.

Dominika Ďuríčková – Kvalita evaluační praxe v české rozvojové spolupráci: analýza a doporučení

Možnost praktického využití výsledků evaluací úzce souvisí s jejich kvalitou. Právě otázkou kvality evaluační praxe v oblasti české zahraniční rozvojové spolupráce se zabývala má diplomová práce. Zaměřila se na analýzu patnácti evaluačních zpráv z období 2018–2022, na jejichž základě byly identifikovány silné a slabé stránky hodnotících procesů. Cílem výzkumu bylo nejen zhodnotit úroveň zpracování těchto zpráv, ale také navrhnout doporučení pro zlepšení budoucí evaluační praxe.

Zprávy byly analyzovány pomocí nově vytvořeného hodnotícího schématu a doplněny obsahovou analýzou. Důraz byl kladen na práci evaluátorů se zdroji a daty, a na to, do jaké míry jsou závěry a doporučení podloženy poznatky z evaluace. Výsledky ukazují, že zprávy dosahují celkově pozitivního hodnocení, avšak analýza zároveň odhalila opakující se nedostatky – například slabé využití teorie změny, neúplné popisy metodologie (zejména vzorku a postupu analýzy dat), nedostatečnou validaci dat či slabé propojení mezi zjištěními a doporučeními. Příspěvek na konferenci představí konkrétní výsledky analýzy a vybrané příklady dobré i problematické praxe, které by mohly vést k návrhům na zlepšení evaluační praxe v rámci české rozvojové spolupráce.

Lucie Jungwiertová, EDREO – Evaluace mezi mlýnskými kameny teoretických doporučení a praktických omezení

Zpracovat kvalitní evaluaci zjednodušeně znamená doručit zadavateli odpovědi na otázky, další relevantní zjištění a doporučení ve vymezeném metodickém, datovém, obsahovém, časovém, finančním, kapacitním a bezpečnostním rámci. Jak se vypořádat s těmito dilematy s nejlepším vědomím a svědomím? Co by mělo být nepodkročitelnou mezí? Co je uměním možného?

Paralelní blok B6 – Zapojení vysokých škol v evaluacích

Petra Chaloupková (+ Jana Mazancová a Barbora Latečková) – Interně, externě, efektivně? Srovnání evaluačních přístupů v projektech Erasmus+

Příspěvek představuje zkušenosti s interní a externí evaluací v rámci probíhajícího mezinárodního projektu ADVALUE (Erasmus+ Capacity Building in Higher Education), jehož cílem je podpora kvality doktorských studijních programů v Keni a Ugandě. Zaměřujeme se na roli evropských univerzit při nastavování evaluace v odlišném kulturním a institucionálním kontextu a porovnáváme výhody a limity interní (sebehodnotící) evaluace a nezávislého externího posouzení. V projektu byly zavedeny nástroje pro monitorování a evaluaci kvality (Quality Assurance Plan), včetně mechanismů pro pravidelnou sebehodnotící zpětnou vazbu a kultivaci diverzity a inkluze. Příspěvek diskutuje, kdy je efektivnější využít interní evaluaci a kdy je naopak přínosná nezávislost externího evaluátora – zvláště v projektech s výraznou meziinstitucionální a mezikulturní složkou.

Miroslav Suchanec – Možnosti vyhodnocování dopadu intervencí na administrativních datech

Prezentován bude příklad vyhodnocování účinnosti rekvalifikací na administrativních datech OK práce:

- Kontrolní / srovnávací skupina a problém selekce
- Počátek měření efektu a efekt očekávání
- Vybalancování rozdílů mezi skupinami
- Hrubé / čisté, (ne)podmíněné efekty

Vítězové studentské evaluační soutěže 2025 – Evaluation of the project „Strengthening Transdisciplinary Skills and Cooperation in East African Doctoral Education“

Workshop W7 – Analýza nákladů a přínosů (CBA – Cost-Benefit Analysis)

Zdeněk Rosenberg, České priority – Analýza nákladů a přínosů (CBA – Cost-Benefit Analysis)

Tento interaktivní workshop se zaměří na praktické porozumění tomu, kdy a jak může CBA (Analýza nákladů a přínosů) přinést užitečné informace pro evaluace a rozhodování. Zaměříme na logiku přístupů a konkrétní příklady z reálné praxe – co všechno je potřeba promyslet, jak vypadá smysluplné zadání a jak formovat a interpretovat výsledky tak, aby měly vypovídací hodnotu.

Projdeme si, jak jsme v minulosti postupovali v konkrétních evaluacích a při hodnocení veřejných politik. Účastníci si sami zkusí navrhnout řešení, porovnávat výsledky a diskutovat, co funguje. Stručně představíme vhodné zdroje včetně vlastně vypracovaných podkladů Průvodcem CBA i Metodikou pro zadavatele analýz. V diskusi otevřeme i otázku, kdy může být CBA zavádějící nebo zbytečná – a jak to poznat dopředu.

Workshop je vhodný pro evaluátory, tvůrce veřejných politik i zadavatele s analytickým základem, kteří chtějí lépe chápat, jak CBA funguje v praxi a jak ji smysluplně zadat, vyhodnotit nebo obhájit.

Paralelní blok B8 – Využitelnost a vliv evaluací

Jana Drlíková, EJ NO, MMR – Kde končí evaluace? Aneb co vše má analytik/evaluátor vzít v potaz, když předává výstupy evaluací...

Cílem diskuse je najít mezní bod, kde končí analytická či evaluační činnost. Co vše má zahrnovat a co již nemá být její součástí? V současné době, kdy většina konzumentů analytické práce jsou policy makeři a decision makeři, kteří nemají čas číst a zkoumat texty, je klíčové nejen data správně analyzovat, ale také je interpretovat. Explanace a interpretace dat jsou dvě neoddelitelné části analytické práce. Bez správné interpretace a jejího jasného představení, nejen že analýza nebude správně pochopena, ale také nebude použita. Správná interpretace dat může být často subjektivní záležitostí, protože závisí na kontextu a zkušenostech jednotlivce. Na druhou stranu, pouhé představení dat a čísel bez jakéhokoli kontextu může vést k nesprávným závěrům a také vytváření analýz a evaluací do "šuplíku".

Vítězslav Lounek, Pavla Burgos, GovLab – Kvazi-experimentální evaluace Pokusného ověřování Systému podpory provázejících učitelů

Od roku 2023 probíhá ve spolupráci MŠMT ČR a Národního pedagogického institutu ověřování systému, který má podpořit a vzdělávat tzv. provázející učitele. Jedná se o zkušené učitele, kteří vedou studenty učitelství na pedagogických praxích. Role provázejícího učitele má být nově ukotvena v novele zákona.

Tento systém byl zhodnocen pomocí kontrafaktuální sumativní evaluace. V příspěvku představujeme přednosti využití kvazi-experimentálního designu výzkumu ve vzdělávací politice. Pomocí dotazníkových šetření, otevřených otázek a fokusních skupin byly porovnávány intervenční skupiny (učitelé a studenti zapojení do projektu) se svými kontrolními protějšky. Pro maximální porovnatelnost byla využita metoda propensity score matching, která snižuje výběrové zkreslení v nenáhodně rozdělených skupinách.

Poukazujeme také na přínos zapojení co nejvíce zainteresovaných stran. Do evaluace byly zahrnuty čtyři cílové skupiny – provázející učitelé, studenti učitelství, ale také vzdělavatelé provázejících učitelů a vedení škol, na kterých pedagogické praxe probíhají.

Tato datová triangulace společně s kombinací kvantitativních a kvalitativních metod umožnila zhodnotit všechny relevantní perspektivy a přinesla komplexní obraz evaluovaného systému.

Kateřina Vojtíšková, MPSV – Bezplatné školní stravování v ČR (představa, stav a vyhlídky)

Alespoň jedno bezplatné zdravé jídlo každý školní den je jednou ze základních služeb, ke které mají mít přístup všechny děti v nouzi v EU podle iniciativy evropská Záruka pro děti (2021).

Bezplatné stravování dětí/žáků v předškolním, základním a středním vzdělávání bylo z evropských prostředků podporováno již v předchozím programovacím období. Z OPZ+ MPSV připravilo výzvy pro kraje a Prahu za celkem 900 mil Kč. Příjemci proplácí obědy školským zařízením nebo jídelnám. Vedle toho obědy finančně podporuje resort MŠMT z národních zdrojů, ale existují i další, již menší programy (Praha, UNICEF, soukromé zdroje).

V prezentaci seznámíme s výsledky analýzy mapování bydliště dětí nacházejících se v sociální nouzi a se srovnáním s daty o podpoře ze tří hlavních programů (MPSV, MŠMT a Prahy). V diskusi se zaměříme na praktické limity vyplývající z práce s administrativními daty odlišných programů, ale také obecněji na úsilí o zavádění systémového přístupu.

Paralelní blok B9 – Zkušenosti s využitím AI (výhody, problémy a výzvy)

Anastasiia Yevdokimova a Roland Maťaš, Eduzměna – Zkušenosti s využitím AI v evaluaci: výhody, problémy a výzvy na příkladu týmu evaluace Nadačního fondu Eduzměna

Příspěvek představuje zkušenosti týmu evaluátorů Nadačního fondu Eduzměna s využitím nástroje ChatGPT v každodenní evaluátorské praxi. Ukazuje, jak může být AI praktickým pomocníkem při analýze dat, přípravě výstupů i interní reflexi týmu – pokud se s ní pracuje cíleně a s kritickým odstupem.

Představíme tři klíčové oblasti, které se v naší práci osvědčily:

- 1) Na co ChatGPT opravdu funguje – konkrétní úkoly, kde nám nástroj šetří čas a rozšiřuje kapacitu:
 - a) sumarizace textů, návrhy e-mailů, překlady, podpora při tvorbě zpětné vazby, prezentací nebo workshopových materiálů;
 - b) strukturování vstupních dat, formulace evaluačních otázek, brainstorming nad návrhy teorií změny;
 - c) práce s Microsoft Excel a Google Sheet – psaní vzorců, maker a skriptů; Porovnání s Copilot pro Excel a Gemini pro Sheet.
- 2) Jak jsme si nastavili „evaluátorský profil“ práce s AI – tedy soubor vnitřních pravidel, která nám pomáhají udržet kvalitu výstupů:
 - a) práce s doménovým jazykem, jasné oddělení dat a zadání, vyhýbání se odsuzujícímu jazyku;
 - b) důraz na kontrolu úplnosti a věrohodnosti výstupů (*completeness & faithfulness*).
- 3) Jak přistupujeme k tvorbě promptů – včetně zavedení *mezipromptů* (práce po krocích) a *kontrolních promptů* (pro sebereflexi i ověřování odpovědí). Věnujeme se i rozdílům mezi typy výstupů pro kvalitativní a kvantitativní úkoly – včetně otázky „Je ChatGPT dobrý na statistické metody?“

Závěrem shrneme hlavní rizika a limity:

- nepřesnosti u delších textů (např. vynechávání středu),
- riziko tzv. halucinací (vymyšlení neexistujících informací),
- nutnost precizního zadání a omezení interpretační volnosti modelu.

Cílem je otevřít diskusi o tom, jak lze AI využít jako nástroj rozšiřující evaluační praxi, aniž bychom rezignovali na kritické myšlení, transparentnost a metodologickou oporu. Zkušenosti týmu mohou sloužit jako inspirace pro evaluátory, kteří chtějí AI (hlavně ChatGPT) integrovat do své práce promyšleným způsobem.

Anna Korienieva a Václav Hokr, EY – Praktické použití AI v evaluacích: AI jako evaluátor?

Poučení z praxe a pohled do budoucna

EY představí praktický přístup k využívání AI nástrojů v evaluacích, například při práci s přepisy rozhovorů a jejich analýze pomocí promyšlených promptů. Bude ukázáno, jak lze AI chápat jako chytrého, ale zatím juniorního kolegu, kterému je třeba úkoly přesně zadat. Prezentace nabídne konkrétní příklady z praxe, upozorní na limity současných nástrojů a naznačí, kam může směřovat další vývoj v efektivním využívání AI v každodenní evaluátorské praxi.

Martin Richter, Aignos

AI-generované simulace: Prostor pro pedagogickou evaluaci v reálném čase

V době, kdy AI mění způsoby učení, se AI-generované simulace stávají inovativním nástrojem pro pedagogickou evaluaci. Tento příspěvek představuje využití generativní AI ve vzdělávacích scénářích, které umožňují trénovat (nejen) měkké dovednosti, analyzovat vlastní rozhodování a získávat zpětnou vazbu v bezpečném prostředí a pro širokou paletu kompetencí.

Cíle spolku:

Česká evaluační společnost je zapsaným spolkem, který sdružuje evaluátory a zájemce o evaluaci zahraniční rozvojové spolupráce ČR, projektů a programů EU a ČR v rámci konvergenčních a kohezních cílů Evropských strukturálních a investičních fondů, teritoriální spolupráce a programu EU v oblasti Sousedské politiky. Jde o dobrovolnou, nestátní, neziskovou organizaci, založenou v roce 2007 a registrovanou do roku 2013 Ministerstvem vnitra České republiky a od roku 2014 Městským soudem v Praze. Cílem spolku je v souladu se stanovami sdružovat profesionální evaluátory, podporovat rozvoj evaluačních kapacit a zvyšovat společenskou prestiž evaluací jako nástroje pro hodnocení a zvyšování efektivnosti rozvojových programů a projektů.

Hlavní činnosti ČES:

Zlepšování evaluační praxe

- Rozvíjíme evaluační kapacity v České republice i na mezinárodní úrovni
- Zvyšujeme povědomí o ověřených evaluačních postupech a metodikách

Osvěta a networking

- Pořádáme různé evaluační akce, zejména každoroční evaluační konferenci
- Zvyšujeme prestiž evaluací jako nástroje pro efektivnost programů, projektů a politik
- Spolupracujeme se zahraničními partnery, zejména International Development Evaluation Association, International Evaluation Academy a European Evaluation Society

Vzdělávání a konzultace

- Nabízíme akreditované vzdělávací programy a školení podle potřeb evaluátorů i zadavatelů
- Členům a partnerům poskytujeme odborné konzultace a mentoring k problematice evaluací

Advokační aktivity

- Podporujeme kvalitu evaluací formou odborných diskusí mezi evaluátory i zadavateli evaluací
- Prosazujeme Formální standardy provádění evaluací a Etický kodex evaluátora

Česká evaluační společnost, z.s., U milosrdných 804/14, 110 00 Praha 1 – Staré Město

Web: <https://czecheval.cz/>, E-mail: ces@czecheval.cz, Telefon: +420 724 179 562

IČO: 22693220, spolek vedený u Městského soudu v Praze pod spisovou značkou: L 18334